Kontiolahden kunnan lausunto Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 2045 osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä siihen liittyvästä Lähtökohdat ja alustavat tavoitteet -asiakirjasta

Tekninen lautakunta 29.09.2026 § 107
293/10.02.00/2026

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto on 8.9.2026 lähettänyt lausuntopyynnön liittyen Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 2045 osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan sekä siihen liittyvästä *Lähtökohdat ja alustavat tavoitteet* -asiakirjasta. Aineisto on julkisesti nähtävillä 7.9.-23.10.2026 välisen ajan.

Pohjois-Karjalan maakuntahallitus on päättänyt kokouksessaan 31.8.2026 (§ 105) käynnistää Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 2045 laatimisen. Maakuntakaavan tarkoituksena on päivittää Pohjois-Karjalan nykyiset useat voimassa olevat maakuntakaavat ajan tasalle yhteen maakuntakaavapakettiin. Maakuntakaavassa tullaan käsittelemään kaikki keskeiset maankäyttökysymykset ja siinä tullaan huomioimaan lähtökohtaisesti uudistuvan alueidenkäyttölain vaatimukset. Maakuntakaava käsittää koko Pohjois-Karjalan maakunnan alueen eli kaikki 13 kuntaa.

Kontiolahden kunta pitää tärkeänä, että maakuntakaava 2045 vahvistaa Pohjois-Karjalan kilpailukykyä, saavutettavuutta ja investointien edellytyksiä sekä tukee maakunnan tasapainoista aluerakennetta. Maakuntakaavan tulee luoda pitkäjänteiset edellytykset elinkeinoelämän kasvulle, matkailulle sekä asumisen ja palveluiden kehittymiselle koko maakunnan alueella.

Kontiolahden kunta korostaa, että maakuntakaavan keskeisimpiä tavoitteita tulee olla maakunnan ulkoisen saavutettavuuden merkittävä parantaminen. Kunnan näkemyksen mukaan erityisen tärkeää on turvata ja edistää seuraavia kehittämiskokonaisuuksia:

- Valtatie 6 muodostaa Pohjois-Karjalan tärkeimmän etelä-pohjoissuuntaisen liikennekäytävän yhdessä Karjalan radan kanssa. Maakuntakaavassa tulee turvata valtatie 6:n pitkäjänteiset kehittämisedellytykset ja varautua liikenteellisen palvelutason parantamiseen Joensuun kaupunkiseudulla. Kontiolahden kunta katsoo, että valtatie 6:n kehittämisessä tulee tarkastella myös nelikaistaistamisen mahdollisuuksia ja vaiheittaista toteuttamista osana valtakunnallista päätieverkon kehittämistä. Valtatie 6:n kehittäminen on tärkeää liikenneturvallisuuden, yritysten kuljetusten, työmatkaliikenteen sekä uusien investointien näkökulmasta.

- Karjalan rata on maakunnan tärkein raideliikenneyhteys ja keskeinen osa Kuutoskäytävää. Kontiolahden kunta pitää tärkeänä, että maakuntakaavassa varaudutaan Karjalan radan kapasiteetin kasvattamiseen, matka-aikojen lyhentämiseen sekä henkilö- että tavaraliikenteen toimintaedellytysten parantamiseen. Erityisen tärkeää on tukea tavoitetta Helsingin ja Joensuun välisen junayhteyden nopeuttamisesta sekä radan kehittämisestä osana valtakunnallista huoltovarmuutta ja elinkeinoelämän kuljetusjärjestelmiä.

- Joensuun lentoasema on koko Pohjois-Karjalan saavutettavuuden kannalta keskeinen liikenteellinen solmukohta.

Maakuntastrategiassa on tunnistettu Joensuun lentoaseman lentoyhteyksien ja palvelutason turvaaminen keskeiseksi tavoitteeksi, ja tämä tulee huomioida myös maakuntakaavan valmistelussa. Lentoyhteyksillä on suuri merkitys yritystoiminnan, koulutuksen, matkailun ja kansainvälisten yhteyksien kannalta. Maakuntakaavan tulee tukea lentoaseman toiminta- ja kehittämisedellytyksiä pitkällä aikavälillä.

Kontiolahden kunta pitää erittäin tärkeänä, että maakuntakaava tukee puhtaan siirtymän investointien sekä uusien teollisten toimintojen sijoittumista Pohjois-Karjalaan. Maakuntakaavan tavoitteissa korostetaan puhtaan teollisuuden keskittymien tunnistamista sekä niiden kehittämisen maankäytöllisten edellytysten selvittämistä. Tämä on maakunnan tulevaisuuden kannalta yksi keskeisimmistä strategisista kysymyksistä.

Maakuntakaavan tavoitteissa korostetaan maakunnallisesti merkittävien matkailun ja virkistyksen solmukohtien tunnistamista sekä niiden vetovoimaisuuden vahvistamista. Kontiolahden kunta katsoo, että Kontiolahden ulkoilukeskus (ampumahiihtostadion ympäristöineen sekä Kontioniemen alue) täyttää nämä kriteerit poikkeuksellisen hyvin. Alueella on valtakunnallista ja kansainvälistä merkitystä sekä matkailun, liikuntapalveluiden että tapahtumatalouden näkökulmasta. Alueen kehittämismahdollisuudet, laajentuminen sekä ympärivuotisen toiminnan vahvistaminen tulee turvata. Samalla tulee huomioida alueeseen liittyvien ulkoilu-, retkeily- ja liikuntareittien kehittämismahdollisuudet.

Kontiolahden kunta pitää tärkeänä, että maakuntakaavan valmistelussa turvataan kuntakeskusten ja kasvavien taajamien kaupallisten palveluiden kehittymisedellytykset. Maakuntakaavan tulee tukea tasapainoista palvelurakennetta ja mahdollistaa myös Joensuun kaupunkiseudun muiden kuntien kaupallisten palvelujen kasvu väestökehitys ja asiointivirrat huomioon ottaen.

Maakuntakaavan ratkaisut eivät saa tarpeettomasti rajoittaa kaupallisten palveluiden sijoittumista tai laajentumista Kontiolahden kasvavilla alueilla. Kunnan tavoitteena on turvata asukkaiden lähipalvelut sekä mahdollistaa palvelutarjonnan hallittu kasvu kunnan väestönkehityksen mukaisesti.

Kontiolahden kunta korostaa myös nopeiden, kattavien ja toimintavarmojen tietoliikenneyhteyksien merkitystä maakunnan kilpailukyvylle. Erityisesti datakeskus- ja digitaalisen infrastruktuurin investoinnit edellyttävät maakuntakaavassa huomioitavia tietoliikenneverkkojen kehittämismahdollisuuksia.

Kontiolahden kunta pitää tärkeänä, että maakuntakaava 2045 luo edellytykset Pohjois-Karjalan elinvoiman, saavutettavuuden, investointien, matkailun ja palveluverkon pitkäjänteiselle kehittämiselle sekä vahvistaa maakunnan kilpailukykyä kansallisesti ja kansainvälisesti.

Lisätietoja: maankäyttöpäällikkö Marja-Liisa Sykkö, puh. 0400 491 791.

Teknisen johtajan ehdotus:
Tekninen lautakunta ja edelleen kunnanhallitus päättää antaa esittelytekstin mukaisen lausunnon Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 2045 osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä siihen liittyvästä Lähtökohdat ja alustavat tavoitteet -asiakirjasta.

Päätös:
Ehdotus hyväksyttiin.

_____